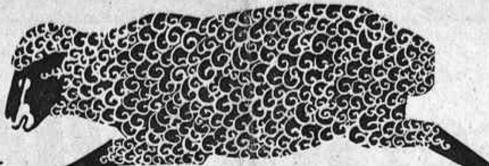

EL BE NEGRE

SETMANARI SATÍRIC.

Poble que mereix ser lliure, si no li donen, no s'ho pren

C. Collell jr.

Any I - Núm. 6

Barcelona, 28 de juliol de 1931

Preu: 15 cèntims

En plena apoteosi de la cordialitat

L'esperit militar de l'Esquerra Catalana fa un gran efecte a Madrid

(N. de la R.) — Per culpa de la vaga telefònica, el nostre corresponsal a Madrid no ens pogué transmetre telefònicament el present article, la setmana passada. Els lectors diran, potser, que ja el podia enviar per correu. Però nosaltres els respondrem que quan enviem un enviat especial, és perquè ens telefoni i no perquè ens escriuï. Tots els grans rotatius ho fem així.

La capital de la Federació — és un dir — espanyola, viu dies històrics. La vibració ciutadana ha arribat al punt de dalt. El termòmetre de la cordialitat marca 50 a l'ombra, mentre el termòmetre Reamur no ha passat encara de 40. Aquest fet sense precedents justifica totes les esperances. Unicament els guillats, els pessimistes, els catalanistes i la policia poden dubtar encara que l'Estatut serà aprovat per una majoria esclafadora.

En un tres i no res l'arribada a Madrid dels diputats de l'Esquerra Catalana ha esvaït els darrers recels. La premsa de contacte oficial entre els elegits del poble català i l'asfalt jeràrquic madrileny fou un acte amarat de senzillesa republicana i xarbotant de cordialitat peninsular.

La rebuda fou, de cap a cap, digna dels representants novells de la Catalunya nostrada. A l'estació hi havia el general Queipo de Llano, comandant de la primera divisió orgànica, i tota l'oficialitat franca de servei. El ministre de la guerra es va fer representar pel cap del seu gabinet civil.

En arribar al tren, la banda militar va rompre a tocar la Santa Espina, precedida de l'Himne de Riego. Veient la nostra emoció, el general Queipo de Llano se'n acosta i ens diu:

—Habia dado orden de que se tocaran «Los Segadores». Pero en estos momentos de cordialidad he creído preferible no herir la susceptibilidad de los diputados catalanes.

No cal dir que nosaltres, cordials de tota la vida, vàrem aplaudir sense reserves la decisió del general.

Mentrestant el tren s'havia aturat. Els primers a baixar del vagó foren els ciutadans diputats Vallescà, Carrasco Formiguera, Companys i Lluhi, portant tots cinc escaients uniformes d'oficial de complement. Aquesta delicada atenció per part d'homes que, diguin el que vulguin la gent d'Acció Catalana, representen la màxima catalanitat, va produir l'efecte que tothom pot suposar.

—Después de lo que acabamos de presenciar—deia un comandant a la sortida—, ¿cómo es posible siquiera concebir que podamos pelearnos por un miserable Estatuto?

Evidentment. Seria una barabassada sense solta ni volta. Fetes les presentacions oficials, els ciutadans-diputats militars federals d'esquerra republicana catalana anaren a deixar targes a l'Oficina de la Generalitat, i es traslladaren immediatament a la caserna d'infanteria de San Francisco el Grande, on tenien preparat l'allotjament.

L'entrada al Congrés, dels ciutadans diputats catalans d'Esquerra, sempre d'uniforme, va provocar un cert esverament entre la massa amorfa dels diputats espanyols republicans radicals de dreta i d'esquerra, menys conscients del valor que en aquests moments històrics té la verdadera cordialitat. En Bordas de la Cuesta anava amant d'un grup a l'altre explicant la verdadera significació del

gest de la representació catalana. No es tractava d'una manifestació militarista, sinó simplement de demostrar que Catalunya, separatista — com tothom sap — en temps de la Monarquia, era més espanyola que cap altra regió d'Espanya, ara que hi ha la República.

Aquestes explicacions, donades a cau d'orella, varen produir un efecte excel·lent, i l'entrada dels diputats catalans al saló de sessions fou acollida amb una ovació formidable, a la qual corresponderen els dignes representants del poble de Catalunya quadrant-se militarment com si no haguessin fet res més de tota la vida.

Llástima que un dia tan ben aprofitat no pogués acabar sense un incident altament desagradable. Acabada la sessió del Congrés, els diputats catalans ciutadans republicans d'esquerra volgueren anar a sopar, com és natural, al Casino Militar. Però el porter els va barrar l'entrada amb un to que no admetia replicar:

—En esta casa no se tolera más uniforme que la americana.

L'efecte d'aquestes paraules entre els nostres diputats fou deplorable. En Lluhi, en Vallescà i en Formiguera han anunciat la intenció d'interpel·lar el ministre de la Guerra tan bon punt estigui constituït el Congrés. En Carrasco, en Companys i el general Queipo de Llano busquen una fórmula que doni satisfacció als diputats catalans ofesos, i el més probable és que el senyor Anguera de Sojo sigui nomenat president honorari del Casino Militar de Madrid.

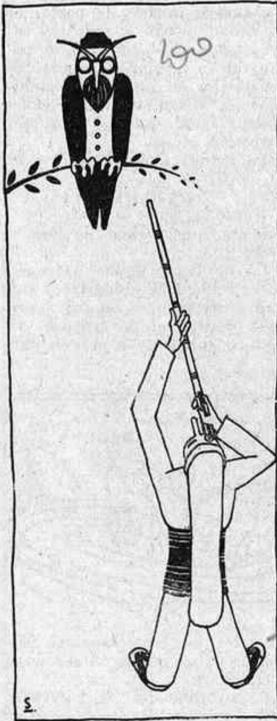
JOSEP PLA
Corresponsal de «La Veu de Catalunya» a Madrid i enviat especial d'EL BE NEGRE.

EL CARDENAL DE TARRAGONA JA NO ES D'AQUEST MON

El cardenal Vidal i Barraquer es passa la vida en l'aire. De Barcelona a Marsella, de Marsella a Ostia, d'Ostia a Roma, i ara de Roma a Marignone i de Marignone a Tarragona; demà, qui sap.

Tothom està meravellat i edificat de l'elevació del Cardenal de Tarragona: gairebé ja no és d'aquest món.

CACERA QUE S'IMPOSA

«No comprendo por qué teniendo fusiles se empeñan en tirar con espingarda».

Miguel de Unamuno

La història consagrada Goliath mata David

Sembla que la cosa més natural del món seria que la història sagrada sempre fos la mateixa; però, avui que tot muda, la història dels hebreus també pot seguir el corrent general.

Ara mateix veiem reproduir-se la història de David i de Goliath, però a la inversa: David s'ha fet petit i s'ha quedat sense les tres pedres que, segons llegenda, duia a la faixa; Goliath s'ha anat infant, infant, i, a mesura que prenien proporcions més gegantines s'anava assemblant més i més... a qui diríeu?... Doncs, al tinent d'alcalde jovinec Jaume Vachier, que, com tothom sap, és una fera.

L'opinió general és que guanyarà, per aquest cop, Goliath; només li falta saber-se explicar una mica. Però aquesta mica és un gran obstacle per al senyor Vachier.

Un estiueig sense precedents

Els estiuejants afectats per les vagues disfruten de la temperatura amb certes reserves

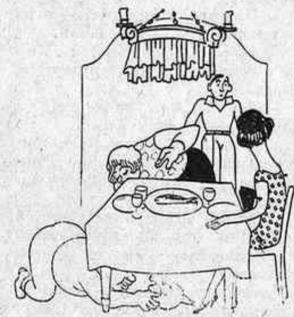
La vaga de pastors de Vimodí segueix estacionària. Els amos no estan disposats a concedir les vuit hores ni l'aparell de ràdio que demanen els pastors. S'han registrat diversos actes de sabotatge. Amb motiu d'aquests actes de sabotatge, consistents en tres ovelles esquilades i la desaparició del davantal d'un boc, ha estat detingut el president del S. P. B. (Sindicat de Pastors Buclics). Els pastors s'han manifestat davant l'Ajuntament i el president del S. P. B. ha estat alliberat.

Com a mesura de prudència han estat desarmats els guarda boscos.

***

L'única família que estiueja a Vallirana, per raons d'economia domèstica no gosa a realitzar l'acostumat passeig amunt i avall de la via per temor als vaguistes de la fàbrica de botxets de Pons Germans i C., S. A. en C., que estan en vaga des del dia de la proclamació de la República. Els vaguistes han ocupat l'únic bosquet de pins que hi ha al poble i romanen en actitud pacífica, esperant que els estiuejants hi vagin a berenar per a esbrancar-los.

Els estiuejants no surten de casa per no excitar els ànims, han substituït els pollastres del galliner per uns pollastres de cartó amb timbre d'alarma i han amagat els pollastres autèntics a les golfes.

***

Els treballadors de la fàbrica de gèneres de punt de Santa Quèrria varen fer la vaca a un jove de la colònia que havia sortit a passejar en calces blanques i l'empaitaren pel passeig de mar en calçotets.

La colònia va anar a protestar davant l'alcalde, el qual, com

a mida de previsió, ha prohibit que els estiuejants portessin calces blanques, que podrien provocar conflictes.

L'actitud de l'alcalde ha estat molt elogiada pels vaguistes.

***

Carta de la gentil Pura de Bell-lloc a la no menys gentil Laura de Rovelló:

«Queridísima Laura: Por la

presente sabrás que estamos ya en este hermoso pueblo de Granotell, disfrutando de las delicias del verano. Faltan la mayor parte de veranantes, pues no an benido aun los Picornell, ni los Pons ni los Rafecas. Jo creo que esto es debido a que ay uelga de paletos y manubrios o sea el arte de construccion. Mama nos a provuido que salgamos con los vestidos de seda. Todas vamos de etamine y los chicos se an puesto trage de mecanico. Si vieras a Alfredo en traje de mecanico, está mas mono! Si subis, no saludéis al hijo del farmacéutico, porque hemos descuberto que tiene ideas comunistas. Este año ay una familia nueva. Dicen que el padre ha echo suspension de pagos, pero yo no lo creo porque ha regalado un altar a la iglesia. Besos de Loló, de Marichu de Pili de Mousse de Fijina y tu recibe un abrazo de tu inseparable que te mando muchos besos. Pura.»

La família Maspons es troba sopant en el seu menjador imperi, de la seva caseta gòtica amb teulada d'Uralita, a Renoes. Truquen a la porta. —Els vaguistes!— crida el pare alarmat—. Amagueu el pollastre!

Immediatament el pollastre desapareix sota la taula, i la senyora diposita una magnífica arengada rovellada al mig de la placa.

—Endavant!— crida el pare, energic.

Es senten petjades al hall i al dintell de la porta apareix el presumpte promès de la filla.

—Amagueu l'arengada! La mare amaga l'arengada, amatent, i torna a aparèixer el pollastre.

La família Maspons sonriu i amablement convida el que acaba d'arribar:

—Acérquese, Pepito, que nos acompañará. Nada de cumplidos.

***

A Recolons de Dalt, mentre prenien la fresca al portal de casa seva, la família Llodrigó va comptar quaranta-set captaires i vuitanta-tres sense feina.

Com que la família Llodrigó, amb els gossos, les criatures, els patinets, els venedors de sardina, els corredors de serradures i els venedors ambulants ja no donaven l'abast, han decidit estiuejar al pis de Barcelona. S'espera d'un moment a l'altre la vaga de pobres de solemnitat.

El nostre partit no perd el temps

Malgrat la gran feinada que ens dona escriure EL BE NEGRE, no per això descuïdem la tasca política i patriòtica que el poble espera confiadament de nosaltres.

Es en aquest sentit que, dijous passat, enviarem un solt a tots els diaris, els quals ens l'han publicat amb aquella diligència i gratuïtat pròpia del cas.

Diu així, el solt de referència:

«Ahir donà per acabada la seva missió la comissió nomenada per a la confecció dels estatuts pels quals ha de regir-se el nou partit de dreta de Catalunya.»

«Demà, probablement, seran presentats al Govern civil per a llur aprovació.»

«En la reunió que celebrà ahir la comissió gestora del partit esmentat aprovà ja definitivament la denominació del partit, el qual es titularà: «Partit d'Ordre Republicà de Catalunya.»

«Hom donà compte, a més, de les gestions que s'han portat a cap per tal de recabar la presidència i el comandament del partit a favor del senyor Ramon Pociello i Forradellas.»

I ja que hi estem posats, aprofitem l'ocasió per dir que el nostre il·lustre president, el senyor Pociello Forradellas passarà l'estiu, junt amb la seva família, en una preciosa caseta de pedr caminero que es troba precisament al costat de la carretera de Llansà a Santa Perpètua de la Moguda.

Allà, en la pau de la família i del camp, sota la serenitat del cel i sobre la ufaneria de la terra, estudiarà atentament l'Estatut de Catalunya i la lletra del tango Gatito morriño que li ha dedicat un admirador de Buenos Aires.

Frase del canonge Pildain

Tafalla, 24. — El canonge Pildain, diputat per vocació i catòlic per ofici, responent a una pregunta que li feien uns periodistes, tocant al «Missatge d'adhesió de les entitats catòliques de Barcelona als diputats catòlics basco-navarrescos», ha fet la següent frase, que s'ha vist molt comentada:

—Menos «missatges» y más «misas».

Cal advertir que al Nord, com aquí, «misses» tot sovint és sinònim d'allò que a La Veu en diuen efectiu numèric.

Avís

Contestant a les nombroses sollicituds que hem rebut de nombroses personalitats perquè parlem d'elles en EL BE NEGRE, hem d'assabentar a elles i al públic en general que la seriositat del nostre òrgan no ens permet de trencar els compromisos contrets. Els senyors Xiraus Palau subvencionen, ho podem dir ben alt, el nostre periòdic, i, com que la subvenció és suficient, per ara, a les nostres despeses generals, preguem als altres sollicitants que guardin torn rigorós i passin llurs ofertes a l'Administració d'aquest diari.

Estiuejants:
Veni a votar l'Estatut!
Sempre serà una ocasió per abandonar la dona.

La solemne col·locació de la primera bomba al Passeig de Gràcia

(Vegí's «El Romanso de la bomba», a la pàgina 3)

La minoria parlamentària de la Lliga també s'ha reunit

En vista que totes les minories parlamentàries es reuneixen i, sobretot, després de la reunió monstre de la de l'Esquerra, efectuada el passat diumenge, a la Generalitat, la Lliga Regionalista, conscient del seu deure, de la transcendència dels actuals moments històrics i amb la mirada feta en l'esdevenidor de la Pàtria, ha considerat inajornable una reunió o canvi d'impressions, del grup de diputats que la representen en el Parlament espanyol.

Es en aquest sentit que el senyor Raimond d'Abadal ha adreçat una carta a tots els diputats de la minoria, que diu així:

Amic Estelric: Us espero dilluns a les quatre de la tarda al bar «La Pansa», de la Plaça d'Espanya, lloc que he considerat molt a propòsit per deliberar sobre la vostra actuació parlamentària.

L'Estelric contestà amb la lletra següent:

Admirat president: Sense adonar-me de la sorpresa que m'ha produït el fet que fóssiu vos el que em convoqués a mi i no jo el que us convoqués a vos—vist que a hores d'ara encara no hem decidit, em sembla, quin dels dos és el cap del grup parlamentari de la Lliga—us faig avinent que assistiré a la reunió, amb la puntualitat que em caracteritza. Constei que aquesta reunió imprevista em fa ajornar un viatge a Constantinoble i a Osló, via Lisboa, que tenia projectat per aquests dies. Tot sigui per la Pàtria. Visqueu pocs anys per al bé de la Lliga, etc., etc.

Tal dit, tal fet. Dilluns, a les quatre de la tarda, l'Estelric prenia possessió d'un reservat de «La Pansa», amb l'equip de les seves secretàries i mecanògrafes.

Passaren deu minuts i cinc tramvies, i res, l'Abadal no venia. Passà un altre tramvia, un gitan i un altre minut, i arribà, en tàndem i treient la llengua per la boca, l'avi d'en Ferran Agulló. Portava una carta de l'Abadal, adreçada a l'Estelric. Aquest la féu obrir per la més jove de les seves secretàries i ordenà a tres mecanògrafes que l'hi llegissin, a l'uníson, en alemany, grec i anglès, a la vegada.

Deia així la carta de l'Abadal: *«Amic Estelric: Acabo de rebre un telegrama d'en Lerroux, el qual em prohibeix terminantment assistir a la reunió. Em diu que si és que ja rapapiejo, vist que no em recordo que sóc diputat lerrouxista i no de la Lliga. En aquestes condicions, ja comprendreu que us haureu de reunir tot sol.»*

L'Estelric mirà el sostre de «La Pansa» amb el gest grandios de la tragèdia, i digué, amb veu de bariton:

—El Destí ho vol? Doncs, sigui!

I va ésser. L'Estelric s'assegué a la taula, va donar un cop de campaneta i va dir, amb l'emoció que el cas exigia:

—Comença la reunió!

Immediatament tota «La Pansa» va posar-se a tremolar al ritme sotragent de deu màquines d'escriure. La porta del reservat s'obria a cada instant per deixar lliure el pas al núvol de secretàries que anaven i venien amb papers a la mà. Els clients del bar es feien l'ullet i es donaven intencionats cops de colze a l'estomac.

—Quin corradis que deu haver-hi, aquí dintre!

Una hora més tard va sortir l'Estelric amb la cabellera flamejant i amb una cara com uns tres déus. Se li va acostar un home i va dir-li:

—Perdoni...

—Res—respongué l'Estelric—. No puc fer declaracions a la premsa. Ja ho publicarà *La Veu* si en Pellicena ho vol.

—No es tracta pas de declaracions—féu l'home—. És la factura del gasto, sap?

—Envieu la nota a en Bausili, perquè l'examiní, i després aneu a cobrar al Pare Miquel d'Espugues.

L'Estelric sortí al carrer. Agafà per les solapes el primer periodista que trobà, i abans que aquest es pogués escapar, li féu les següents declaracions:

—Reunida, en ple, la minoria parlamentària de la Lliga, ha acordat per unanimitat i en mig del més gran entusiasme: primer: queda nomenat cap del grup en Joan Estelric; segon: el partit es compromet a pagar la subvenció que calgui perquè la minoria parlamentària pugui instal·lar-se amb tot el confort que la dignitat de la Lliga requereix; tercer: ...

amb el cor a la mà.

L'ESPORT DEL VOLANT

El senyor Giralt, cap de la minoria radical de l'Ajuntament, si bé no ha batut encara el record d'aquells dos regidors lerrouxistes que anaren fins a París amb un cotxe del Municipi, hi està ben a la vora. No abandona l'automòbil ni per anar a visitar els accionistes del Frontó.

L'altre dia, va acomiadar el xofer a les quatre de la matinada.

—Demà—va dir-li—em vindrà a cercar a les nou.

I com sigui que el xofer li donés entenen que potser en feia un gra de massa, va rectificar:

—Vaja, vingui a les onze.

A les onze, el cotxe era a la porta. Amb aquestes, baixa una senyora i s'encara amb el xofer, feta una fúria:

—Aquestes són hores de venir? Des de les nou que l'espero! Quina colla de ganduls!

La senyora en qüestió no era pas l'esposa del senyor Giralt. Era una veïna de l'escala que, en bona doctrina radical, també té dret a anar de compres amb els cotxes de l'Ajuntament.

EXIT PERIODÍSTIC

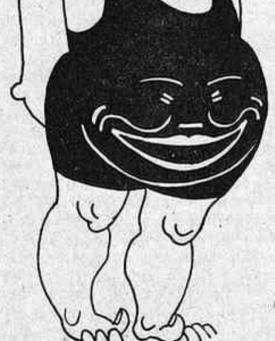
El senyor Federico Urrecha va escriure un article a *El Diluvio* en el qual deia que això no podia ésser, que era una vergonya, etc.

Què passava? Passava, segons l'Urrecha, que l'Ajuntament cobrava dues vegades l'impost d'inquinat. Tenia proves de què a un senyor se li havien presentat dos rebuts d'un mateix pis.

L'Alcalde va ordenar que es fessin les indagacions necessàries, i va resultar... que el senyor Urrecha havia fet una planxa com deu temples. Evidentment, existia un senyor al

ELS QUE NO VOTIN L'ESTATUT...

Deia així la carta de l'Abadal: *«Amic Estelric: Acabo de rebre un telegrama d'en Lerroux, el qual em prohibeix terminantment assistir a la reunió. Em diu que si és que ja rapapiejo, vist que no em recordo que sóc diputat lerrouxista i no de la Lliga. En aquestes condicions, ja comprendreu que us haureu de reunir tot sol.»*

Seràn uns panxacontents.

qual se li havien presentat a cobrar dos rebuts. L'un era del pis on vivia, i l'altre, el d'un altre pis on vivia... a estones. La dama que ocupava aquest segon va remetre-li el rebut i el pobre home va tenir la mala sort de rebre'l en presència de la seva esposa. Naturalment, no va tenir més remei que fingir una gran indignació:

—I ara, què s'han cregut! El nostre rebut ja l'hem pagat!

I no hauria passat res més, si no fos que l'Urrecha va tenir la mala pensada de fer-ne un article pel *Diluvio*.

L'esposa del senyor alludit porta trencats a hores d'ara tres bastons a l'esquena d'algu.

DECLARACIONS

Una comissió de catòlics, enrolats sota el nom suggestiu de Defensa dels Capitals i dels Interessos Catalans, va visitar el senyor Macià.

En sortir de l'entrevista, un dels comissionats va parlar amb els periodistes i els va dir:

—Hem vist el President i li hem fet saber que nosaltres, encara que siguem catòlics, també votarem l'Estatut.

El subratllat d'aquest encara, és nostre. Perquè els catòlics, per catòlics que siguin, no poden fer el miracle de parlar amb cursiva.

LA BOMBA I EL GAS

Després de la bomba del Passeig de Gràcia, el governador va prohibir, per aquell dia, el

miting permanent que celebraven els vaguistes de Telèfons. Una comissió d'aquests va visitar-lo.

—Venem a protestar—varen dir-li—de la suspensió del miting.

ELS QUE NO VOTIN L'ESTATUT...

Els caurrà la cara de vergonya.

—S'han de fer càrrec—contestà el senyor Esplà—que després d'això de la bomba...

La comissió en pes va posar-se a riure.

—Vostè també ens surt amb això de la bomba?—féu un

d'ells—que no ho sap que ha estat una explosió de gas?...

Aleshores, el senyor Esplà els féu notar, amb una certa energia, que el despatx del govern civil no era un lloc dels més indicats per anar a fer broma.

FEMINISME...

A continuació, els comissionats innovaren al governador que organitzarien una manifestació de protesta.

—Aquesta manifestació no es celebrarà—digué l'Esplà.

—Es que hi haurà moltes senyoretetes...

—Doncs, mirin: de part meua poden avisar a aquestes senyoretetes que el millor que poden fer és quedar-se a casa. Si insisteixen en anar a la manifestació, seran tractades exactament igual que si no fossin senyoretetes.

La manifestació no va fer-se.

ENCARA!

I ara que parlem de comissions:

La de les societats econòmiques, conegudes vulgarment per forces vives, que va anar també a visitar al governador, va destacar un senyor perquè parlés.

EL BE A LA CIBELES

(De nostre enviat especialíssim, Madrid, 27. — L'atzar fa coses divertides. Per exemple, ara resulta que el més dolç dels Xiraus Palaus, el germà Antoni, s'escau tenir l'escó de costat amb el ferotge Royo Villanova. Algú els ha batejat d'«El llop i l'anyell». Podríeu veure'ls tota la sessió parlant l'un amb l'altre. Royo Villanova mai no para:

—Desengañese, el catalanismo es una cosa muerta.

—Hombre, hombre...—ia en Xirau Palau, amb un somriure i plegant religiosament les mans.

—Si los catalanes se atreven, España entera sabrá hacerlos añicos.

—Hombre, hombre...—torna a fer el melós Xirau Palau.

—La unidad de España es algo consubstancial, intangible, eterno.

—Tanto dirá...—s'atreveix a insinuar el germà Antoni.

—Si ustedes se revuelven contra el fallo de la Nación, serán aplastados cual ponzoñosas víboras.

Antoni Xirau Palau enarca les celles amb angúnia i crida, afanyosament, cap en Companys:

—Senyor Companys, senyor Companys: miri què em diuen!

***

Ara que parlem d'escons i de Companys. L'escó de Lluís Companys, de sempre, era ocupat per D. Josep Sánchez Guerra; i ara aquest s'hi asseu i ningú no gosa disputar-li'hi. De manera que l'un i l'altre miren de prendre-se'l recíprocament.

Però d'una forma pacífica i gentil, per l'astúcia, perquè, com ha dit amb un calembour molt celebrat el senyor Xirau Palau (D. Josep), «entre Companys no hi ha d'haver Guerres».

***

Els porters del Parlament recorden amb enyorança els temps

passats: fan comparacions entre els personatges d'aleshores i els d'ara.

—D. Alejandro me gustaba más haciendo de republicano.

—Toma! ¿pues de qué hace ahora?

—De monárquico de la República.

—Y los catalanes?

—Los de ahora ladran; però don Paco mordia.

—Y Franco?

—Pues, con toda franqueza, hay «Plus Ultra».

***

Plens d'un fervor fantàstic, els diputats novells han sabut anar a cobrar les «mil de l'ala» del primer mes. En aquest sentit la Cambra s'ha pronunciat amb unanimitat.

No hi eren tots, perquè alguns ja les tenien avençades.

Cadascú anava prenent de mans de l'habilitador el seu sobret, no sense verificar abans el contingut.

Un diputat rural no es volia moure del costat de la taula; a l'últim, l'habilitat li va dir:

—¿Que no li he donat mil pessetes?

—Sí—respongué l'altre—, però molt justetes.

L'home estava acostumat a què li donessin torna, al seu poble.

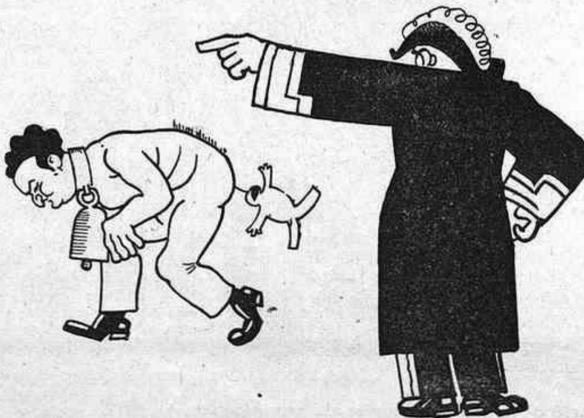
En acabar el repartiment s'originà una «bronca», car un diputat sostenia que no havia cobrat. L'escorcollaren i, realment només duia un duro, per cert republicà. Fins ara no s'ha pogut saber qui era el viu que li havia «caixecat el mort».

De la porta del despatx a la del Congrés, tres diputats foren objecte del «timo» de les miseres.

També D. Emilianu Iglesias va proposar alguns negocis fabulosos a certs diputats, que no volgueren acceptar la ganga.

Pitjor per ells.

JA N'HAN LIQUIDAT UN

«Uno para el arrastre! Que salte otro bizarro».

El comandant Franco ja és mig català

Com que no és fàcil aconseguir uns minuts de conversa amb el comandant Franco, posem la imaginació a prova, i després d'una hora de rumiar, trobem una solució senzillíssima; tan senzilla que, d'haver-se'n acudit una hora abans, ens hauríem estalviat una hora de feina. I, ràpidament, ens posem a l'acció. Un taxi ens deixa a la porta del «Pompeya». Penetrem i tot seguit ens surt a rebre un repic de castanyoles (per aquest detall el perspicaç lector ja haurà endevinat que no som pas al convent de Caputxins de «Pompeya», sinó al music-hall d'aquest nom).

Un cop a dins la sala se'ns acut un dubte. Com trobar el comandant si està tancat dintre una avant-lloja? Girem els ulls i no el veiem enlloc. Però, circulant pels corredors, escoltem de quina porta surt més soroll de «francatxela». Franco-txela, compreneu? Allí deu haver-hi Franco. Vet aquí un truc deductiu de la vella i acreditada escola de Sherlock Holmes.

Amb una impertinència periodística de gran estil, girem el pom de la porta i ja som dins. Xiscles femenins, una rosa pintada, una morena revinguda i un reneç d'un home. Endevinada!

—Ay, dispense, comandante—li fem nosaltres—, ¿quid le hemos interrumpido. ¿que que somos periodistas... ¿sabe?

—En catalán, c... en catalán; hábleme usted en catalán; ¿no ha leído mis manifestaciones? De hoy en adelante quiero que dentro de Cataluña los catalanes me hablen en su lengua. ¿Qué quiere usted de mí?

—Voldria saber el seu parer...

—Mi padre! ¿a qué viene esta pregunta? Soy mayor de edad y dueño de mis actos. Siga.

—No, no li parlo pas del seu pare. Volia preguntar-li l'Estatut, com el troba.

—¿El Estatuto como trova? ¿Es que hay una versión poética del Estatuto? Yo creo que hay que superar la época de los Juegos Florales. Eso es bueno para «La Lliga» i «La Lligueta».

—Señor Franco.

—No, no, en catalán; nos entendemos perfectamente.

—Com vulgui.

—No como el vulgo; el catalán no es la lengua del vulgo, sino hasta de los intelectuales. Usted es demasiado modesto...

De sobte arriba a les nostres orelles la tonada estimulante de la «marxa dels cabrits», i aprofitem l'avinentesa per a fer adéu amb la mà al comandant Franco i estufar-nos; ell ens saluda també amb la mà. Gràcies a Déu que a l'últim ens hem entès en l'idioma dels muts.

Aquest senyor va començar així:

—Senyor governador: nosaltres veníem...

I va parar en sec, es tornà vermell i continuà.

—Ay! Perdona que le hable en catalán...

Les forces vives són així.

FILATS I TEIXITS

La setmana passada, el senyor Pich i Repicó va anar a Sabadell i visità dues fàbriques de filats i teixits.

—Ai caram de senyor Pich!—va fer-li amicalment un sabadellenc—Vostè per aquí?

—Sí—va dir en Pich—sempre m'ha interessat la filatèlia.

I veient que el sabadellenc somreia, en Pich va rectificar:

—Té, ja m'he equivocat, volia dir la filadèlia...

NO ES VERITAT

La junta de museus, no pot arribar-se a posar d'acord sobre la classificació d'una calaixera que han adquirit.

Els uns diuen si és d'estil Lluís XIV, els altres diuen que és Lluís XV, i els altres de Lluís XVI.

En Polch i Torres va assegurar que era d'estil Lluís Mejía.

«CANARD» VERITABLE

En Braulio Solsona, tan a viat com Carles Esplà deixi aquest govern civil, serà nomenat governador d'Alacant.

Es una llàstima que EL BE NEGRE hagi de donar aquesta notícia.

Car hi ha un matís entre un «canard» veritable, un veritable «canard» i una veritat a seques.

«A LO ARNICHES»

L'última pastoral del doctor Irurita Roviralta, bisbe de la «Dosis», com diuen que diu en Pich (el qual, de resultes de

ELS QUE NO VOTIN L'ESTATUT...

Seràn senyors d'aquesta mena.

tants «ecos», acabarà parlant bé, i serà una llàstima el doctor Irurita, doncs, ha dirigit una pastoral a les dones, com si fos el mateix general Primo de Rivera.

L'estil d'aquesta peça és monumental, fantàstic i «despampanant». Vegeu, si no:

«Ya veis, amadas hijas, como el primer Papa se metió con vuestros vestidos...»

I «olé!»

EL COR DEL POBLE

Els taxistes han trobat un mot genial per anomenar aquells taxis tant rebregats que s'enSORREN sota el pes del client, com aquells negres dels pares d'atracció que cauen de cul damunt una xarxa, si ensopguen amb una pilota el «blanc». En diuen «Vachiers».

EN BAGUENY, BAGUENYA

Ha guanyat el primer premi d'un concurs de mallots a Trouville, consistent amb una dotzena de «vals» per passar dotze estones tranquil·les amb dotze senyoretetes, repetint-les a una de les cases més piadoses i més acreditades de la Villette, el conegut escriptor i fabricant de «baratijas», puntal de la premsa catòlica i de la prosa casto-pornogràfica, D. B. Coma i Soley, conegut per tot «Catalunya Social» amb el mal nom de Joan Bagueny.

S'ha vist atorgat aquest premi per la seva novellota titulada «La Totó fierteja».

Calid baró, com hi ha Déu!

I UN BE!

Un amic nostre, que acaba d'arribar d'Itàlia, ens ha dit que no havia pas remarcat que aquesta nació tingués, com molta gent es creu, la forma d'una sabata.

La Verge d'Esquioga ens comunica, en atenta circular, que en vista del mal temps i a més, per compromisos concrets amb anterioritat amb els empresaris de Lourdes i Lissieux, no es podrà tornar a presentar fins passada la festa major de Manresa.

El senyor Alfons de Borbó ha enviat una capsa d'enllustrar sabates al senyor Josep Pla, en senyal d'agraïment pels vibrants articles que publica a *La Veu*. El primer parell que ha fet el senyor Pla ha estat, naturalment, el del senyor Figueres Dotti.

Ha estat vist el senyor Albó i Martí portant una camiseteta sport novetada.

La policia ha començat tot seguit les recerques pròpies del cas.

Aquesta setmana el lector del D. I. C. s'ha declarat en vaga.

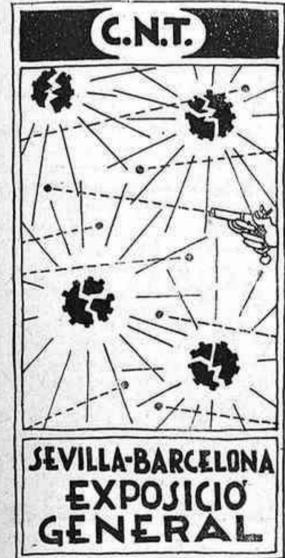
Diu que a *El clamor del Magisterio* li fan millors condicions.

El senyor Braulio Solsona ha estat nomenat governador de Madrid, i el senyor Paco Madrid, bisbe de Solsona.

I mentrestant, el mestre Demon a l'estacada...

La setmana andalusa a Barcelona

Uns bons senyors tingueren l'acudit de voler organitzar al «Pueblo Español» una «setmana andalusa», la qual es reduïa a fer enllair a mig aire de Montjuïc una sèrie d'espectacles que, habitualment, es donen al peu d'aquella muntanya, i amb tant d'èxit, que Sevilla ja està despoblada de «flamencos» de tots els sexes possibles i probables.

Els nous cartells que editarà la Confederació Nacional de Turisme

Aquests senyors organitzadors, van anar a Sevilla per tal de reclutar personal. Però el lector intel·ligent ja haurà endevinat el que els va esdevenir: que varen adreçar-los a Barcelona, que és allà on resideix efectivament el «tot Sevilla» i, ni cal dir-ho, el tot Múrcia. (De passada, i com a observació curiosa remarcarem que els murcians tenen molta sang de moro, i això explica la sollicitud que sent per ells el senyor

Serra i Moret. Perdoneu la digressió). Desesperats per la manca d'èxit, tornaren a Barcelona, quan un amic que van trobar al restaurant del tren, va insinuar una idea: —Consultin la C. N. T.; allí tenen remei per a tot... A més, tinc confidències que també preparen una setmana andalusa; podrien unificar els esforços.

I, després de moltes anades i vingudes, molt dir-se i desdir-se, molt gitanejar (això de gitanejar ja va bé per una cosa flamenca), van arribar a signar-se unes bases i tingueren la desitjada setmana andalusa. De moment aprofitant l'avinentesa que «juerga» és només que la pronúncia andalusa de la paraula castellana «huelgas», van convenir en substituir les «juergas» per «huelgas». La «juerga» de Teléfons, la «juerga» del paper, la dels metal·lúrgics, etc., etc., etc., la setmana no es perdria per falta de «juergas».

De «cantaors» la cosa no podia anar millor; precisament «Er Duruti» va brindar-se a cantar «carceleras» i l'Alaiz el «fandanguillo de Cádiz».

En Peiró no és gaire flamenc, ja ho sabem: però va enviar a buscar en Pestanya, que no volia deixar Sevilla de cap de les maneres, per cert, perquè li ensenyés uns «polos» de gran frescura i unes «tiranas» que equivalien gairebé a la dictadura del proletariat.

Fixeu-vos-hi, quin «plan flamenc»! Hauriem tornat a ésser l'enveja de la mateixa Sevilla!

Llástima que no s'hagi passat dels assaigs, per sùbita indisposició d'alguns dels «Rui-señores» que dirigien les «juergas» o «huelgas».

En fi, al «pueblo español», per distreure la quitxalla i els senyors que surten poc sovint de nits, sembla que no hi haurà més remei que presentar l'aplaudit número «Las panteras de la reacció o mi gozo en un pozo».

Correspondència

Benet.—Moltes gràcies, encara que el fort d'EL BE NEGRE no és, precisament, la filologia. Trasladem la idea a Pompeu Fabra.

D'Incògnit. — Mirarem d'aprofitar-ho.

Girigay.—«Pro com qu'és tan embustero.—es diu amic de l'«ubreru.» Veieu? Això ens agrada. De la resta, són més aprofitables les notícies, que els versos.

Potes Rosses.—Fet i fet, preferim potins que coses construïdes. Ja veieu si som volubles.

Un be molt viu.—Anirà a la secció d'ecos.

Un escolà.—Va a l'«Agnus Dei».

Un Be Magre.—Estàs carregat de raó. Però a casa nostra, saps?, fem el que ens dona la gana.

El del «metge psicòleg».—S'aprofitarà.

Esclansans.—Heu quedat molt bé, Esclansans. El dia que lliguem EL BE NEGRE amb llonganisses, pensarem amb vos.

Gonzal Cuchy.—Farem els possibles per no produir-li trastorns familiars.

Un Ciudadano. — «...nuestro dignísimo e ilustrísimo Ayuntamiento quedaría bastante pobre de concepto y en un trance ridículo frente a las circunstancias.»—¿Vol dir que això no fa més per La Vanguardia, que per nosaltres?

A. Farreras. — Aprofitem la idea.

Bolavà.—Ja vau veure que publicàrem el mateix xisto. Envieu més coses.

Xhesc Marinello. — El xisto és d'un interès massa local. Si envieu més dibuixos, penseu que han d'ésser fets amb tinta xina.

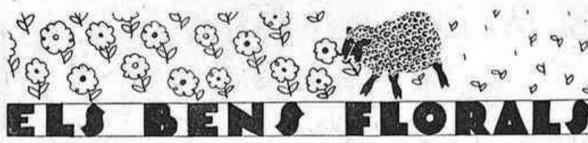
Els dos amics d'en Casabó.—S'aprofitarà el que es pugui.

Noi Fresquet.—Aquest nou exemplar no era desconegut per nosaltres.

Maria.—Vingui de vuit a nou a la terrassa del Colón i veurem què fem.

P. P. P.—Jove, vostè no s'ha adonat que aquesta és una casa sèria.

Calet.—Per això és millor que vagi a la Rambla de Santa Mònica, 11, principal. (Queden moltes cartes per contestar.)

El romanso de la bomba

Ai, escoltin, senyoretetes, escolti, senyor rector, la història d'aquesta bomba que fa tremolar de por. No van posar-la els vaguistes, ni els que treballen al moll, ni els del Banc de Catalunya, ni la colla de l'arròs. ¿Qui és que ha posat la bomba que va petà amb aquell tro? Aquest és el gran misteri, i aquí va l'explicació; ja poden parar l'orella, ja poden prestà atenció; no s'espantin, senyoretetes, no es mogui, senyor rector: La història de l'artefacte, és d'allò tan vergonyós, que solament es pot creure sabent les trampes del joc que juguen les vilis panteres i els gats de la reacció. Sembla que estava d'ullera un dia el senyor Cambó, i es va treure cent pessetes i les donà a en Casabó, dient-li aquestes paraules amb un posat de traïdor: «Vés a comprar dinamita de la que es ven a l'engròs, i digues que sigui bona, perquè és pel senyor Cambó.» Quan tenen la dinamita va començà el tripijoc, amb galledes i estisores, amb un embut i un sifon, i una capsa de cigarros, i el broc d'un irrigador, i la bomba no sortia, i aleshores en Cambó va cridà el Marquès d'Alella i a n'el Marquès del Masnou, que en això de fer la bomba diuen que en saben un tros; però ni ells, ni en Foronda, ni el pobre Ramon Albó, ni en Pociello i Forradelles, després de posar-hi el coll, van fé una mitja bombeta que pogués espantà un gos. Quan el cardenal Segura, amb el solideu de tort, l'escuradents a la boca, i bramant com un lleó, diu: «Afuera aficionados, porque aquí he llegado yo, y les fabrico una bomba más salada que Dios, con indulgencia plenaria i con misa de perdón.» S'arromanga la sotana, i amb l'admiració de tots, va fé una cosa molt maca que es feia dir sí senyor. Quan la feina és acabada la porten a un quarto fosc. Don Alfonso la va a veure i després li fa un petó. Tres capellans de Tafalla se la carreguen a coll, la passen de contrabando per la duana de Port-Bou, donant un cigarro a un vista que se'l fuma poc a poc. I arriben a Barcelona sense fer gens de soroll, i dipositen la bomba a casa d'en Pich i Pon. A la nit lloquen tres taxis, i va passar tot allò que han explicat els diaris i vostès han vist de prop. Mentre durava la feina i després de l'explosió, els monàrquics de la Lliga i els monàrquics de Sant Boi van encendre quatre ciris, al davant d'un Sagrat Cor.

“The right man in the right place”

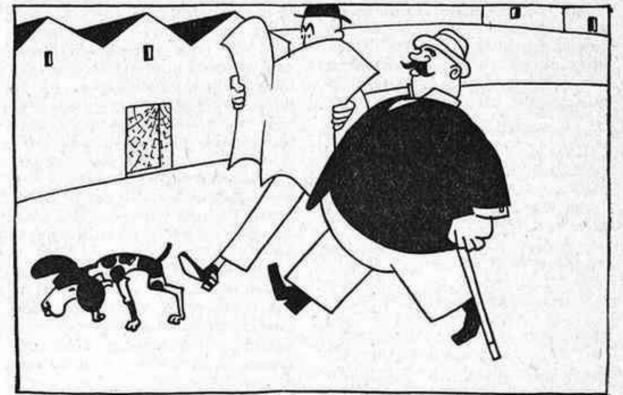
Mai com ara podem repetir amb tanta propietat aquesta frase cèlebre que trobem a la traducció anglesa del Petit Larousse, però com que no tenim a mà la traducció catalana, no sabem ben bé què vol dir. Encara, però, que per aquesta causa absolutament fortuïta ens trobem en el cas de confessar amb una sinceritat que ens honora una ignorància que la compensa, podem afegir ben alt que mai dels mais el nostre Ajuntament s'havia preocupat de posar al cap de les seves Comissions homes que tan bé el poguessin representar. Mai, ho podem dir, el nostre Ajuntament no havia estat tan bé de comissions i representacions. I si per mostra basta un botó, no molestarem els nostres lectors col·locant-los tota una botonadura. Heus ací només la Comissió de Cultura. ¿Quins homes l'havien presidida? ¿Un Massot, un Barbey, un Nicolau, un Duran, potser un Dupont, un Ponsà? Però, digueu-me,

¿què us diuen aquests noms, que tingui relació amb la cultura? Darrerament hi havia un Casanoves. L'hi posà l'Esquerra és veritat; però tot seguit ha vist l'error: ha vist que no era l'home i l'ha substituït pel senyor Pere Comes.

Pere Comes! ¿Qui ha fet més que ell per la cultura? Evidentment, no és que ho hagi fet ell directament; ho han fet les seves filles, les seves xamoses filles, no cal dir. Tampoc no es pot dir que el que han fet ho hagin fet per la cultura general; però nosaltres preguntem, ¿qui ha fet més que les Comes per l'ortografia?

Es per això que felicitem el partit d'Esquerra, el cap de la majoria senyor Companys, l'«ex» senyor Lluhi i Vallescà, l'ex-president de la Comissió de Cultura, senyor Casanoves, i especialment el senyor Pere Comes, per l'interès que per la cultura es prenen i que tot fa esperar que cristallitzarà en una obra de titans.

QUI NO S'ACONSOLA...

— A cà n Rafeques Hermanos han plegat, els escolans s'han declarat en vaga, els tramvies circulen amb el trolleí arronsat... — Oh! Els pobres sevillans com deuen estar...!

Els drames de l'esport

Feia temps que no en sabíem res dels «organitzadors del Palace Sporting Club», dels que abans amb tanta freqüència ens donaven raó les gacetilles vologràfiques d'en Larriuy.

Ja pensàvem que la terra se'ls havia engolida, quan l'altra tarda, passant pel carrer de l'Hospital, per davant de la «Comissaria de Beneficència», hi vàrem veure una cara coneguda, a la cua dels sense feina: Era en Pla.

—Ola noi! Tu per aquí? En Pla, maquinalement, allargant el coll, mirant la cua, ens va respondre:

—Poca gent, poca. Avui s'hi perdran quartos.

—No home, no — li vàrem dir—. Aquí, com menys gent, més benefici. És diferent de la caixa.

—I dels teus companys d'empresa, què se n'han fet? També són d'aquest sindicat.

—No; tots han tingut més sort que jo que volia fer política i m'he trobat amb el «Completo», en tots els partits! Ja ho veus, un cartellet que abans fins el somniava.

En Tusell, de ple al gran turisme. Ara, que de passada porta peix amb en Pinillos, de Gijón a Barcelona; en Pauli, fa jocs de mans amb les palanques; en Taxonera, és la «Barcelona Ring», fent porrons com sempre; en Lasplansas, la mà callada de l'organització del Palace, en vista de l'èxit que va assolir amb en Ferrand, es dedica a les comissions, i en Larriuy, fa de jueu al Palace! No sé si ens ha portat a vendre, encara!

Regna confiança

En vista que romés hi ha tres-cents vint-i-set conflictes plantejats, el senyor Francesc Macià, davant la premsa, s'ha declarat optimista.

El Dr. Aiguader ja s'hi sentia, no fa gaire, a Madrid, en dates memorables.

I nosaltres també.

Aquest Maura és el Maura més Maura de tots els Maures que es fan i es desfan

Duran i Camps, que durant un cert temps va córrer els camps de la nostra terra empaitant temes pictòrics, està molt ben col·locat a París, a les «Galeries Lafayette».

En canvi, l'«art vivant», de París, ens explica que ell explica que, a Barcelona, era el número u.

Nosaltres creiem que, allà on és el primer, és a París, naturalment, a les Galeries Lafayette.

El pintor Meifren ja va anunciar-nos, amb motiu del passat concurs «Barcelona a la vista d'ocell dels seus artistes», que mataria com un ca algú del jurat, si no li donaven el premi que ell, amb tota sinceritat, creia meregut...

Però ara va de veres; ha declarat amb terribles juraments que si els monjos de Montserrat no el premien, en farà pilota i se'ls menjarà, després.

Hom creu que començaria pel pare Marçet, que és el més ben peixat... encara que hi ha un «hermano»...

Joaquim Folch i Torres i Joan Sacs, treballen ensem en una història de l'art; l'escriuen d'una manera oculta.

L'obra està empantanegada amb una discussió sobre un frontal que l'un sosté que és de Santa Maria de Tahul, i l'altre, que el taül, si de cas, és qui el contradiu.

Rumors vaficans

Circula el rumor que el distingit aviador Cardenal Vidal i Barraquer substituirà ben aviat el lloc del Cardenal Segura.

Nosaltres trobem que és poc per als mèrits del Dr. Vidal, substituir el cardenal Segura, personatge dels de poca volada; per ésser justos, hauria d'ésser el substitut de Lindbergh o de Costes i Le Brix.

Déu dona vagues a qui no té queixals.

XP?

¿Sabeu qui havia d'ésser anomenat governador de Girona? Tothom endevinarà que algun Xirau Palau.

Doncs, encertada: es tractava d'aconsejar el germà don Joaquim, que només és regidor de Barcelona.

Aquest només, de segur que farà riure a molts lerrouxistes dels temps imperials del Paral·lel... I a d'altres.

Els americans no ens han d'ensenyar res de nou

Llegim que la Universal ha signat un contracte amb el rotatiu Chicago Daily News per organitzar un periòdic parlant bi-setmanal.

Es a dir: que serà un periòdic que no caldrà llegir-lo, tal com passa amb La Noche, per exemple.

MOLT

L'actor Cu-cumelles ha trobat un tatano blanc, i sembla que llogarà el Talia per la vinent temporada.

La cosa anirà com una seda, si no el treuen abans de començar.

En Cu-cumelles ja hi està avessat a aquestes coses.

***

En Pep Cirera, l'antic empressari de l'Estudi Cirera (després diran que en Cirera no ha anat mai a estudi!) prepara un truc sensacional, molt més bo que el d'en Santacana al Pavon, de Madrid, el qual, com se sap, féu el Hamlet d'americana.

En Cirera, posat a batre records, farà el Hamlet d'armilla. O de mitja armilla, si la temporada va malament.

***

En vista de l'èxit de les respectives tournées, la companyia Vila-Davi i la d'en Santpere han hagut de reduir les despeses en una forma alarmant.

Ara per ara, els actors cobren tres sous per setmana. Si les coses segueixen així, sembla que la setmana entrant els deixaran fer comèdia, amb la condició que paguin una mica.

***

En Cabré jr. i l'Alarma, encara més jr., han format companyia.

—I ara! Per què?—es preguntaran els lectors.

—Doncs, mirin: per fer comèdia.

—Per fer què?

—Per fer comèdia!!!

(I ara! qualsevol diria que no hi sentiu...)

***

Sempre seran els mateixos! El senyor Bernat i Duran, al qual li consta que té reservada perpètuament una plaça d'honor en les pàgines d'El Be Negre, s'entesta a seguir publicant els seus articles, tan propis de les nostres columnes, a El Noticiero. Dijous passat, per exemple, en va publicar un titulat Orientacions teatrals, que constitueix una veritable estafa literària feta al nostre pobre però honrat setmanari.

Vegeu, sense anar més lluny, el següent paràgraf:

«Este es el hombre en la sociedad y en el teatro de todos los tiempos: astuto en Ulises, prudente en Néstor, indomable en Aquiles, licenciado en París, brutal en Polifemo, justiciero en Atonor, vengativo en Orestes, leal en Píldes, la infidelidad en Elena, el frenesi en Ayax, el

traidor en Ixion, la soberbia en Juno, la pasión criminal en Fedra, el amor y la astucia maternales en Calipatira, la honestidad en Penélope...»

I més avall:

«Ved cómo describieron los griegos al hombre.

«En su frente señalaron el genio; pusieron su cabeza bajo la protección de Júpiter; su pecho, bajo la de Neptuno; su cintura, bajo la de Marte; las cejas, bajo la de Juno; los ojos, bajo la de Cupido; las orejas, bajo la de la diosa Memoria; la mano, bajo la de la Fe; la espalda, bajo la de Plutón; los riñones, bajo la de Venus; los pies, bajo la de Mercurio, y los lados, bajo la de Minerva.»

Bernat, Bernat! ¿Per què n'ets tant, d'ase?

***

El «Comitè d'Homenatges a Santiago Rossinyol», després d'haver-se assegurat l'exclusiva homenatgívola del popular artista, segueix triomfalment les seves activitats.

En vista d'això, s'ha format una «Societat general d'Homenatges al Comitè d'Homenatges de Santiago Rossinyol», de la qual s'esperen els millors èxits.

I no seria res d'estrany que, seguint el corrent, s'organitzés un «Sindicat únic d'Homenatges a la Societat general d'Homenatges al Comitè d'Homenatges a Santiago Rossinyol», que, fet i fet, s'enduria la palma.

***

Els germans Fernández Burgas, fent prova d'una modestia que els honora, es varen oblidar de dir, en la carta que ens enviaren la setmana passada, que a més de conèixer l'alemany, l'anglès, el francès i l'italià, saben també el rus, el japonès, el zulú, el sudanès, els 450 dialectes de la Xina, el javanès, el siamès, el negre i el petit negre.

Han corregut rumors que saben també el català i el castellà, però a darrera hora, sembla que es tracta només d'una falsa alarma.

***

La companyia catalana del Novetats treballa a Sant Hilari i diu que, vistes les condicions de l'escenari, presenta les obres d'una manera sintètica.

I a Sant Hilari, diu que els agrada tant.

No res, és només per curiositat, però, té: ens agradaria veure en Torrents fent teatre sintètic.

El R. dels jaumins celebra el sant

En arribar a la plaça de l'Étoile enfilem l'avinguda Hoche; consultem el número d'un palauet. Ja som davant d'on anem. Però un detall ens desconcerta. Aquest camió carregat de mobles que hi ha davant la porta. ¿Es que l'il·lustre llogater es muda de casa? Per sortir de dubtes ens dirigim a un bon senyor en cos de camisa que ara surt a la porta; però quan som a la seva vora, pels bigotis i l'aire bonatxàs ens sembla reconèixer-lo. I li fem:

—Escolti i dispensi: Vostè és potser aquell personatge que de vegades hem vist retratat a El Correo Catalán?

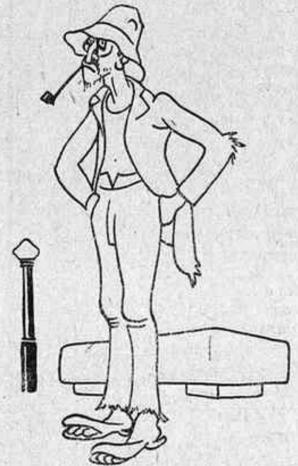
—El mateix, per servir-lo; surto de vegades retratat a El Correo Catalán i, ara per ara, no m'ha passat res.

—Es que jo, sap?, venia per felicitar-lo avui que és el seu sant, de part d'EL BE NEGRE; però com que veig que es muda de casa...

El personatge llavors esclafeix una rialla alegre.

L'últim pànic financer

Ara sí que no podem carregar el mort a l'Indaleci Prieto, ni dir que en Lerroix burxa el ventre dels consellers del Banc d'Espanya perquè els del Banc

«Ha estat detingut un sense feina que tenia 1.500 pessetes a la Caixa d'Estalvis.»

(Dels diaris)

El sense feina. — Està vist: fins entre nosaltres hi ha agents provocadors.

de Catalunya hagi d'anar a esquilcar gossos a la platja de Caldetes. Ara la culpa és ben nostra.

Ens hem passat tota la vida enganxant cartells, amb mossos d'esquadra, capellans i dimonis del pastorets, recomanant l'estalvi, i les cases d'estalvis a les persones humils i treballadores.

Doncs, imagineu-vos que en aquests dies un caute i prudent «sin-trabajo» duia mil cinc-cents pessetes a la butxaca amb una llibreta de la Caixa d'Estalvis, i quan estava a punt d'ingressar la quantitat a la dita caixa, me l'arrepregen de morros a la guixeta i li posen una multa de cinc-cents pessetes.

Els altres «sin-trabajo» se n'enteren i es disfressen de canonge Tejedor, de soci de Caçadors, de senyorita López de Sagredo i altres uniformes acreditats, i se'n van als bancs a retirar tot el numerari dels comptes corrents.

La processó dels «sin-trabajo» disfressats, a les guixetes, ha produït un pànic espantós.

I ara també donarem la culpa a Madrid. ¿No hem de considerar la multa imposada com un imperdonable atac a la nostra finança?

—No, no és això; aquests mobles són els que llogo totes les festes. Cadira real, dossier... i altres futeses; ¿què en faria els dies feiners? EL BE NEGRE podrà felicitar-me; era l'únic be que faltava a la meua col·lecció. Perquè jo, mal m'està de dir-ho, tinc al meu costat tots els altres bens d'Espanya.

Li manifestem que ens posem a les seves ordres.

—Doncs, en ve bé; precisament encara no han arribat aquells criats que em deixa el Duc d'X... De manera que entre tots dos podrem entrar els mobles, si li sembla.

El moment és d'un meravellós interès periodístic. Don Jaime de Borbó i Borbó agafa el seient real pel cap, i jo pels peus, i l'entrem a la sala. Idèntica operació per als altres mobles. Quan tot està col·locat, don Jaime, gentilment, ens fa:

—Si li fa gràcia, pot seure-hi una estona: a molta gent els fa il·lusió. Mentrestant, vaig a mirar que no se m'enroquin els gelats i si s'ha fos el glaç de les galledes del vi en frege.

—Escolti, D. Jaime, ¿és veritat que ho té tan bé per a ésser rei d'Espanya?

—A mi, sap? me'n fum; però també, compregui'm, no puc ésser menys papista que el papa; és a dir, menys jaumí que els jaumins. I llavors, em deixo dur allà on volen. A més, el meu cos, ara que no val res, em vol encolomar la corona. Cregui'm, que, entre els uns i els altres, m'estan amargant l'existència.

—Però, vostè, almenys, ¿té molta por d'haver d'arribar a ésser rei d'Espanya?

—No; de cap manera; precisament l'altre dia el seu compatriota Cambó em va afirmar que jo regnaria dintre de poc: que ho veia tant i tant segur. Afiguris si em vaig veure salvat. Però podrien no atabalar-me.

En aquest instant fa irrupció dintre la cambra un subjecte vestit amb cascaca galonada profusament i, a la mà, una boina blanca amb borla d'or. Posa el genoll esquerre en terra i anuncia solemnement a S. M. que a la sala estaven el senyor Quiñones de León, el duc de Maura, el duc de Miranda, el bisbe Ilundain, el cardenal Segura, el director d'El Siglo Futuro, dos maçons, un anarquista i el sastre amb la factura. D. Jaime fa una ganxyota resignada i ens diu:

—Si no vol veure aquest personal, pot sortir per la porta del servei. Jo sempre hi passo.

Grans sorpreses, per a la pròxima temporada.

La primera, serà una solemne aixecada de preus en tots els cinemes.

La segona, unes sessions Cínaes, especialíssimes. L'especialitat consistirà en vetllades de cinema selecte, que ho serà tant de selecte, que no s'hi farà cinema. El senyor Campa recitarà, sobre una melopea del mestre Blai Net, El Moro, el moro i el mico i altres poesies del gènere festiu.

Aquesta és la darrera novetat, que, segons explica el recritic Palau, de Mirador, s'ha llançat amb gran èxit entre la gent més ximple i més refinada d'Europa.

***

Els diaris han publicat una gasetillauplicada titulada així: «El desfile del amor», habido en español.

I ara! Com ha anat això?

Llegiu la gasetilla, i res: tot és parlar que Su noche de bodas té tan èxit, al Coliseum. Al final, però, ve la sorpresa: Por su éxito y amenedad—

confessen els de la Paramount, baixant els ulls—podríamos decir que «Su noche de bodas» es «El desfile del amor» hablado en español.

Mira-te'ls, els grans murrís, que s'ho duien callat! I d'això, en diuen propaganda a l'americana.

***

El senyor Arc Voltaic, aprofitat deixeble del senyor Bernat i Duran, publica un article cinematogràfic al Noticiero, en el qual fa les següents i arriscades afirmacions:

Un poema, aun cuando sea visual, debe ser un poema; un drama no es una opereta.

Evidentment, senyor Arc Voltaic, evidentment.

I si vol, podem oferir-li unes quantes idees pel seu pròxim article. Per exemple: Un canapè, no és un canari; un pasaport, no és un hermano de la Doctrina Cristiana; un arc voltaic, encara que tingui més potes de les corresponents, és sempre un arc voltaic.

El Pla de Madrid, "sólo para monárquicos"

El 13 d'abril, un cop de timbre llarg i furios posà en comunicació tot l'últim pis del grataoterranisdecels de la Via Lletana, número 30.

Porteu-me en Pla, on sigui i en l'estat que sigui. Me'l tinc d'emportar a Madrid aquesta nit. Com que no li cal equipatge, amb les sobres del meu ja farà...

Afortunadament, en Pla es presentà al cap de poca estona. Venia a rebre ordres vist el resultat de les eleccions, i a explicar, com si hagués passat de debò, el que es pensava que havia passat a Palafrugell.

No va tenir temps d'això darrer, però sí de rebre ordres. Corregué, doncs, a posar-se pels al barret fort, trepitjar-se una sabata amb l'altra, a fi de desenllustrar-se-les, i proveir de quartilles a la F. B. M.

Però des de Madrid en Cambó no se'l va endur més enllà. Anava pensant d'en Pla:

—En un país de màniga ampla, bueno. Però a l'estranger, em sortiria massa car equipar-lo.

I va trobar una manera de dir-l'hi:

—¿No us ha fet il·lusió tota la vida, de fer de cronista parlamentari? Ara teniu l'ocasió. De passada, em redactareu informes confidencials, tot comprès en la corresponsalia de La Veu.

—Però el senyor Llepicena i Macacho i el senyor Duran i Cambosa?

—Res, vos aquí, a sàpar el govern. Oïdo, vista i bona ploma.

I en Pla es quedà a Madrid, entrant per tots els ministeris, xerrant amb tots els burócrates, fent de cul de café per tots els cafès d'una ciutat de cafès i culs de café. De seguida, posava la pols, amb el corresponent borret fort de sota, sobre la taula de l'oficial segundo més desenferrat, es treia de la butxaca tabac engrunat, molles de pa i borra d'americana, i cargolava un cigarret.

—¿Què me cuenta? En Economia van a dar unos decretos en griego y otros en gallego en Marina, saturados de humareda revolucionaria, pero sin constructividad. Y, hablando de todo, ¿no hay aquí, en Estado, algún agarradero? A mi me comocen en Ginebra, sino que este año aun no he enviado la

cotización anual de la asociación de periodistas acreditados cerca de la S. de N. Y cómo se va poniendo la peseta, dudo que pueda mandarla si no hallo un enchufe en algún ministerio. Además, dicho sea entre yo y usted, eso de la República y el analfabetismo tiene concesiones. No me veo capaz de vender un cuarto tomo Cambó. Bueno, ya hablaremos. Voy a la Ciap antes no haga un estallido como una bellota. ¿De acuerdo? Usted y yo ya nos entendemos.

Després de dos mesos de deixar puntes de cigar i la pols amb el barret a sota per tots els centres oficials, i d'haver fracassat en la temptativa d'assalt a l'Obra Pia de Jerusalem es presentà un atisbo de providència sota la forma insospitada de Figueras Dotti.

Grans negocis, gàrgares de mil·liards, i—guany immediat i palpable—la indumentària fora de combat d'en Figueras Dotti a la lliure disposició d'en Pla.

Però, tot esperant l'hora de poder-se dir financierament de tu amb sir Basil Zaharoff, monsiu André Citroën i don Francese Cambó, la tasca ingrata d'haver d'escriure reports privats a aquest darrer i articles públics per al diari.

Mostra del primer gènere: «No hi ha una voluntat d'ordenació contundent. Aquests intel·ligentíssims governants intel·lectuals d'Ateneu són uns sinistres refinats balcànics. Oblidi l'atemptat d'Hostafrancos i cregui en Lerroix, que a les eleccions en farà sortir algun dels nostres.» Etc., etc.

Com a mostra del segon gènere, vollem reproduir l'article publicat a La Veu de divendres passat. Però com que, per no ésser menys que el Paco Madrid, també escrivim que diem els articles, la mecanògrafa, molt fina d'orelles, ha tingut un atac de nervis: Figurin-se que en un article de setanta-tres ratlles hi ha quaranta-cinc paraules acabades en ent. Aquí van, en el mateix ordre en què les publica La Veu (si el lector no en troba quaranta-cinc, és que el linotipista se n'ha deixat alguna, excusa tan troçada, però reglamentària, com vulgueu):

Parlament, realment, constituent, Parlament, instrument, relativament, consistents, element, permanent, sentiments, element, especialment, Parlament, instrument, coherentment, corrent, evident, evidentment, ordenament, elements, intelligent, evident, realment, contundent, especialment, Constitutius, ambient, Parlament, elements, probablement, definitivament, Parlament, actualment, evidentment, elements, mentalment, elements, precisament, creixent, evident, perfectament, infinitament, inconscient, actualment, sorprenent.

En Bosch Gimpera s'ha pensat que això era fet amb tota la intenció rítmica del món, i ha encarregat a l'Aurea de Sarra que s'apregui l'article i el balli en un festival clàssic en aquell teatre grec de l'Exposició que sembla mitja plaça de toros.

El que diu Sant Jaume del que passa. És a dir, el que no diu

L'aparició en el full del calendari, sota la significativa paraula «Dissabte», de la indicació «Sant Jaume, patró d'Espanya», féu néixer en el nostre esperit un sens fi de dubtes que si haguéssim hagut d'anar aclarint-los d'un a un, encara hi seríem.

¿Sant Jaume, patró d'Espanya? ¿Què diria Sant Jaume de la situació en què Espanya es troba? Misteriosos interrogant, tan misteriosament amagat que ni la perseverança dels redactors d'El Mati, ni la flexibilitat dels de La Noche, ni la fantasia dels de Las Noticias (que tant prometen, d'altra banda), no havia pogut descobrir el ganxo.

Inútil anar a trobar cap especialista en sants. Aquests, com el doctor Asuero, no operen si no hi ha la «x». Calia algú que el fes cantar de pla. Si la religió no ens servia, la màgia ens ajudava; com més negra millor. I no hi ha dubte que no hi ha cap nigromàntic que tingui una màntica més nigra que el senyor Xavier Viura. No hi estàvem gaire bé; però untant-nos la mà amb greixa de serp que serviria per a enganxar-hi un nap marca Amadeu, per tal, així, d'untar la d'ell, conjuràrem els fets adversos. Amb oloreta de pudor de sofre i mitjons ens indicà que el fluid circulava. En veure's la mà untada li agafà una tremolor, girà els ulls en un blanc dubtós i quedà en èxtasi. A la poca estona un soroll de petxines i de ferradures de cavall rebel. Sembla que hi havia alguna resistència. El nigromàntic cridava:

—Osque! Xoo!

Quan el tingué col·locat es corregué una corinteta de fum penjada d'unès anelles del mateix que per fer-les li havia costat

dimoni i ajut, i això que se sap, i aparegué el cavall blanc, i dalt del cavall Sant Jaume, tots dos de tamany natural i plens de petxines de marisc. En veure-ho, el senyor X. V. (la més elemental discreció ens ve da dir el nom) obrí un ull; però nosaltres li indicàrem que érem nosaltres els que havíem demanat l'aparició.

—Habla, mas sé breve.

—¿Sou realment el patró d'Espanya?

—En la situació actual es peligroso decirlo sin exponerse a recibir unes bases y provocar un conflicto. Lo único que puedo decirle es que no soy del Fomento.

—Bé—diguérem nosaltres, en veure que fugia d'estudi—, ¿què ens en diu de la República?

—¿De qué República?

—De lapanyola!

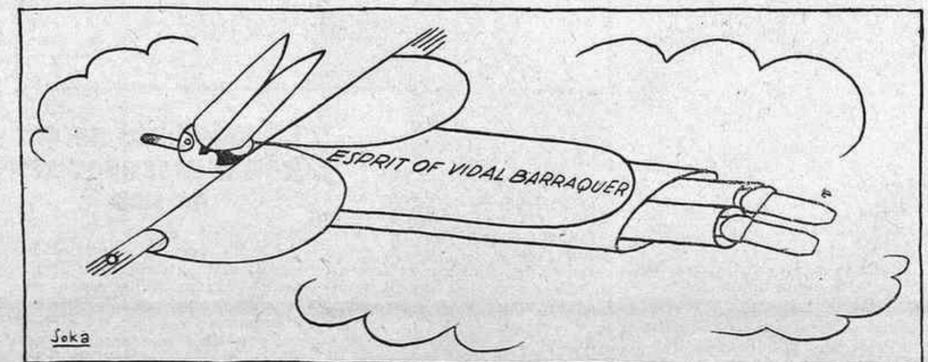
—¿Cómo, república española? ¿Qué me dice usted? Pues mire, es la primera noticia.

—Vol dir que no ens enreda? Miri que l'Alcalá Zamora, i en Carrasco i Formiguera i en Lerroix...

—Pues tal como se lo digo, y lo comprenderá fácilmente: usted sabrá que yo soy especialista — ahora los llaman técnicos — en asuntos marroquíes. Siempre me han apasionado desde aquella famosa batalla de Clavijo, a la que no pude asistir con gran sentimiento mio. Pues bien, mis aficiones me llevaron a Maruecos y allí me quedé, y com que al irme me dijeron «Santiago, cierra España», pues la cerré y no me había acordado más. Conque... ¿tienen ustedes República? Vaya, vaya...

—Heu quedat content?—ens preguntà el pitonís quan es despetà.

Perquè no es queixés vàrem donar-li una propineta.

L'«Esprít of Vidal Barraquer» planejant damunt d'Ostia